

Sygn. akt I C 672/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący : S.S.O. Grażyna Lipianin

Protokolant : **protokolant sądowy Olga Kuna-Kowalczyk**

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2013r. na rozprawie

sprawy z powództwa

B. P.

przeciwko

Towarzystwu (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę kwoty 171.378 zł

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powódki B. P. kwotę 49.665,10 zł (czterdzieści dziewięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt pięć złotych dziesięć groszy) z odsetkami ustawowymi od 6 maja 2010r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 5.327,71 zł (pięć tysięcy trzysta dwadzieścia siedem złotych siedemdziesiąt jeden groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

I C 672/10

UZASADNIENIE

W pozwie z 7 września 2010r. B. P. wносиła o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna w W. kwoty 171 378 zł z odsetkami ustawowymi od 7 maja 2010r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu (pozew k. 2-3).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Podnosił brak związku przyczynowego powstałych uszkodzeń z okolicznościami zdarzenia podanymi przez poszkodowanego oraz kwestionował datę wymagalności roszczenia (odpowiedź na pozew k. 16-19).

W piśmie z 29 kwietnia 2011r., na wypadek, gdyby odpowiedzialność pozwanego została uznana co do zasady, podnosił, że koszty naprawy wynoszą 3 072,84 zł, przy wartości pojazdu 279 100zł z Vat (pismo k. 98-100, informacja o wysokości szkody k. 110 i kalkulacja k.115, wycen AK. 116-117).

W piśmie z 1 grudnia 2011r. pełnomocnik pozwanego podniósł, że koszty naprawy zgodnie z OWU mogą być powiększone o podatek VAT pod warunkiem udokumentowania oryginalnymi fakturami faktu dokonania naprawy (pismo k. 230-233).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wpisana została do Krajowego Rejestru Sądowego za numerem (...) (odpis aktualny z KRS k. 23-28).

B. P. zawarła w dniu 20 sierpnia 2009r. z pozwanym umowę ubezpieczenia auto-casco, ze zniesieniem udziału własnego, samochodu osobowego marki L. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Wartość pojazdu wskazano na 351 000zł. W umowie przywołano ogólne warunki ubezpieczenia auto-casco wariant standard.

Przedstawiciel potwierdził, że w dacie zawierania umowy, samochód był sprawny technicznie, w pełni kompletny, nie nosił widocznych uszkodzeń blacharskich i lakierniczych nadwozia (polisa k.7, wypis z umowy k. 297).

Samochód został wyprodukowany w 2008r. W dacie wypadku miał 45 000km przebiegu. Został zakupiony w stanie uszkodzonym na terenie S.. Był naprawiany w Polsce w nieautoryzowanym warsztacie częściami kupowanymi na giełdzie i (...). Po naprawie i badaniach technicznych pojazd został zarejestrowany.

Ogólne warunki ubezpieczenia autocasco standard (ogólne warunki k. 30-42v) w § 5 ust. 1 pkt 6) stanowią, że pozwany nie odpowiada za szkody: powstałe w okolicznościach innych niż podane w zgłoszeniu szkody. § 14 stanowi, że szkodę należy zgłosić niezwłocznie telefonicznie do ubezpieczyciela.

W pojeździe uszkodzonym nie wolno dokonywać zmian i napraw, o ile nie jest to uzasadnione koniecznością kontynuowania bezpiecznej jazdy, bez uprzedniego przeprowadzenia oględzin przez przedstawiciela W., chyba że W. z przyczyn leżących wyłącznie po jej stronie nie przeprowadziła oględzin w ciągu 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie lub 14 dni, jeżeli niezbędne było powołanie niezależnych rzeczoznawców - § 14 ust. 1 pkt 4) OWU.

W okresie ubezpieczenia w pojeździe została wyrządzona szkoda na skutek uderzenia przez kierującego samochodem R. P. w drzewa w dniu 6 kwietnia 2010r. (zeznania R. P. k. 58v-59, D. K. k. 59v). O godzinie 15.15 tego dnia R. P. telefonicznie dokonał zgłoszenia szkody komunikacyjnej (potwierdzenie zgłoszenia w aktach szkody). Podał, że podczas wykonywania manewru mającego na celu uniknięcie zderzenia z sarną, uderzył samochodem w rosnące po prawej stronie drogi drzewo. W rezultacie kolizji uszkodzeniu uległy: zderzak przedni, lampy przednie, błotniki przednie, nawigacja oraz nastąpiło odpalenie poduszek gazowych. Do tych uszkodzeń w formularzu zgłoszenia szkody dopisano także uszkodzenie: czujnika radaru, przekładni kierowniczej, wahacza prawego, opony, felgi i halogenu.

R. P. zdemontował na miejscu wypadku zderzak, aby nie uległ dalszemu uszkodzeniu. Pomagał mu jego pracownik D. K.. Uprzątnęli odłamki szkła z miejsca wypadku. Samochód na holowniku przewieźli na podwórko R. P.. Policji nie wzywali.

Po oględzinach pojazdu likwidator szkody z ramienia pozwanego J. B. wycenił 16 kwietnia 2010r. wysokość szkody – koszty naprawy na 140 473,58zł netto (z VAT 171 377,77zł) i wartość rynkową pojazdu w dniu szkody na 279 100zł. Oglądał pojazd już po zdemontowaniu części wyposażenia (informacja o wysokości szkody k. 8, kalkulacja naprawy k. 9-10).

Rzeczoznawca z W. obejrzał samochód i miejsce zdarzenia w dniu 28 kwietnia 2010r. (sprawozdanie z czynności w aktach szkody).

10 czerwca 2010r. pozwany odmówił wypłaty odszkodowania na podstawie § 5 ust. 1 pkt 6 OWU auto-casco standard. Podniósł, że szkoda powstała w innych warunkach niż podane w zgłoszeniu (decyzja k. 11). Odwołanie powódki nie zostało uwzględnione (pismo k. 12).

W przypadku szkody częściowej zgodnie z § 17 OWU odszkodowanie obejmuje koszty naprawy pojazdu mające związek przyczynowy ze zdarzeniem objętym ochroną ubezpieczeniową. Kwota odszkodowania może uwzględniać koszty użycia zmodernizowanych części lub zespołów oraz może być rozszerzona o kwotę uwzględniającą naprawę lub

wymianę elementów nieuszkodzonych, jeżeli jest to uzasadnione względami ekonomicznymi lub technologicznymi. Wysokość odszkodowania wyliczana jest w oparciu o wycenę kosztów naprawy pojazdu. Wycena kosztów naprawy według cen netto (bez VAT) wykonywana jest na podstawie indywidualnej oceny uszkodzeń pojazdu związanych ze zdarzeniem, z wykorzystaniem informacji na temat realnych kosztów naprawy uzyskanych przez analizę aktualnej sytuacji rynkowej - § 17 ust. 4 OWU. Zgodnie z § 17 ust. 5 pkt 2) OWU W. uzupełni odszkodowanie o wartość podatku VAT pod warunkiem udokumentowania oryginalnymi fakturami VAT faktu dokonania naprawy.

Zdarzenie zaistniało zgodnie z deklarowanym przez R. P. przebiegiem (opinia biegłych sądowych J. M., P. O., opinia Stowarzyszenia Rzeczoznawców Techniki Samochodowej i Ruchu Drogowego w W., zeznania R. P.). W rezultacie kolizji samochodu z dwoma drzewami rosnącymi w pobliżu jezdni oraz wskutek najechania na pień drzewa ściętego w pasie lasu przylegającym do jezdni w samochodzie powódki wystąpiły następujące uszkodzenia kwalifikujące się do:

a) wymiany:

- zderzak przedni
- wzmocnienie zderzaka przedniego
- karta wlotu powietrza
- reflektor lewy kompletny
- reflektor prawy kompletny
- reflektor przeciwmgielny prawy
- poduszka gazowa kolana lewa ze sterowaniem
- poduszka gazowa kierowcy ze sterowaniem
- pas bezpieczeństwa kierowcy ze sterowaniem
- tablica rozdzielcza – uszkodzony ekran sytemu nawigacyjnego
- wahacz przedni prawy
- osłona mechanizmu układu kierowniczego

b) naprawy:

- nadkole przednie lewe
- nadkole przednie prawe
- podłużnica przednia lewa
- podłużnica przednia prawa
- tarcza (felga) koła przedniego prawego – sprawdzenie.

Do zespołów i części nie mających związku ze zdarzeniem w dniu 6 kwietnia 2010r. należą:

- uszkodzenia w części przedniej pokrywy komory silnika (poza strefą kontaktu z drzewami)
- uszkodzenia czujnika radaru odległościowego (nie było go bądź był niesprawny).

Naprawa dokonywana po sprowadzeniu pojazdu do Polski była realizowana w warunkach nie odpowiadających wymogom producenta pojazdu, więc nie spełniła wymagań dotyczących zachowania parametrów układu bezpieczeństwa czynnego. Wymiana zderzaka przedniego i czujnika nie przywróciła sprawności funkcjonowania systemu radaru odległościowego i nie można traktować go jako pełnosprawnego w czasie wypadku (opinia Stowarzyszenia).

Ponieważ samochód był naprawiany przed wypadkiem przy wykorzystaniu przypadkowo pozyskanych części zamiennych w kalkulacji szkody przyjęto zastosowanie do naprawy zarówno części nowych oryginalnych jak i zamienników. Przy określaniu kosztów robocizny przyjęto jednolitą dla prac mechaniczno blacharskich i lakierniczych stawkę wynoszącą 70 zł za 1 roboczogodzinę. W kalkulacji naprawy, dla części wymienianych nie posiadających w bazie programu zamienników zastosowano 25% pomniejszenie wartości oryginalnych części zgodnie z § 17 p.4 2), b) warunków. Założono w kalkulacji naprawy 50% ubytek wartości części wcześniej uszkodzonych, zakupionych przypadkowo i zamontowanych podczas naprawy wykonywanej niezgodnie z zaleceniami producenta pojazdu.

Koszt naprawy uszkodzeń powstałych w wyniku zdarzenia w dniu 6 kwietnia 2010r., zgłoszonego do ubezpieczyciela, wynosi 40 709,10zł netto (opinia Stowarzyszenia Rzeczoznawców Techniki Samochodowej i Ruchu Drogowego w W.k. 330-354).

Biegły sądowy J. M. na podstawie oględzin samochodu i miejsca wypadku oraz akt sprawy twierdził, że brak jest podstaw do wnioskowania, że uszkodzenia pojazdu powstały w innych okolicznościach niż te wskazywane przez R. P., tylko niektóre uszkodzenia w szczególności wgniecenia i zarysowania błotników przednich oraz pokrywy komory silnika nie mogły powstać podczas wskazywanego zdarzenia (opinia biegłego J. M. k. 70-89 i uzupełnienia k. 123126 oraz k. 149v-150).

Ekspert pozwanego J. B. wysokość szkody oszacował na 3 072,84zł netto i z uwzględnieniem podatku VAT w stawce 22% na 3 748,86zł, ustalając wartość rynkową samochodu w dacie zdarzenia na 279 100zł, w tym 22% Vat (informacja o wysokości szkody częściowej k. 110-117).

Biegły sądowy P. O. po oględzinach pojazdu i miejsca wypadku opiniował, że jest prawdopodobne, iż samochód uczestniczył w kolizji we wskazywanym miejscu. Biegły przedstawił dwa warianty zdarzenia i jako bardziej prawdopodobny wskazywał wariant I. Opiniował, że nie wszystkie uszkodzenia są następstwem wypadku z 6 kwietnia 2010r. Wykluczył uszkodzenia pokrywy silnika, czujnika radarowego, niektóre uszkodzenia błotników oraz atrapy przedniej ze względu na miejsce i charakter uszkodzeń (opinia biegłego k. 178-224 i jej uzupełnienie k. 291v-293).

Oszacował wartość szkody według kilku wariantów:

- a) dla wszystkich uszkodzeń mogących powstać podczas kolizji przy użyciu części nowych oryginalnych na kwotę 105 630,69zł netto, 128 869,44zł brutto,
- b) dla wszystkich uszkodzeń przy użyciu części nowych i używanych 20 932,79 zł netto, 25 538 zł brutto,
- c) dla pomniejszonego zakresu uszkodzeń (części nowe) 87 814,78zł netto, 107 134,03 zł brutto,
- d) dla pomniejszonego zakresu uszkodzeń przy użyciu części nowych i używanych 17 976,01 zł netto, 21 930,73zł brutto)
- e) dodatkowa kalkulacja (k. 301) koszty naprawy 74 135,65zł netto, 90 445,49zł brutto.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów, którym dał w wiarę. Nie były one kwestionowane przez strony.

Jako nie w pełni wiarygodne sąd uznał zeznania świadka R. P., w części w jakiej świadek zeznał, że wszystkie uszkodzenia pojazdu są następstwem wypadku z 6 kwietnia 2010r. Zeznania świadka D. K. jako logiczne, spójne, niekwestionowane i niezawierające wewnętrznych sprzeczności, Sąd uznał za wiarygodne w całości.

Sąd podzielił ustalenia i opinię Stowarzyszenia Rzecznawców Techniki Samochodowej i Ruchu Drogowego w W.. Jest ona pełna, jasna i niesprzeczna wewnętrznie. Wyjaśnia wszystkie istotne kwestie w sprawie i jest najbardziej miarodajna do ustalenia rozmiaru i wysokości szkody. Nie budzi wątpliwości, że nie wszystkie uszkodzenia są następstwem wypadku z 6 kwietnia 2010r. Tu opinie biegłych sądowych i Stowarzyszenia Rzecznawców są zgodne. Są pewne rozbieżności, co do zakresu uszkodzeń i rozbieżne są kwoty naliczanego odszkodowania. W opinii Stowarzyszenia uszkodzenia są szczegółowo wymienione, a koszty naprawy również są przedstawione w sposób klarowny. Określenie „mogły powstać” nie dyskwalifikuje opinii. Sąd na podstawie tej opinii, mając również na uwadze opinie biegłych sądowych J. M. i P. O., poczynił ustalenia faktyczne co do wykazu elementów uszkodzonych w zgłoszonym wypadku i kosztów ich naprawy.

Prywatna opinia, sporządzona dla pozwanego przez A. M. 10 kwietnia 2011r. oraz jej uzupełnienia, z której wynika, że uszkodzenia powstały w innych okolicznościach niż podał R. P., nie stanowi dowodu w postaci opinii biegłego, a jedynie stanowisko strony (opinia prywatna k. 101-105, 106-109, 138-140) .

Sąd zważył co następuje:

Podstawą odpowiedzialności pozwanego jest umowa ubezpieczenia odpowiedzialności auto-casco, zawarta pomiędzy właścicielką samochodu B. P. a pozwanym.

Bezsporna jest między stronami odpowiedzialność pozwanego na podstawie zawartej umowy. Kwestią sporną było powstanie szkody w okolicznościach zgłoszonych przez powódkę oraz zasadność i wysokość żądanej przez powódkę kwoty tytułem zwrotu kosztów naprawy samochodu.

Zgodnie z art. 805 § 1 i 2 kc zawarcie umowy ubezpieczenia powoduje po stronie ubezpieczyciela obowiązek wypłaty odszkodowania w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku. Po stronie ubezpieczonego powstaje obowiązek wskazania zdarzenia wywołującego szkodę, związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem a szkodą i wysokości odszkodowania.

Powódka nie przedstawiła wiarygodnego dowodu, że wszystkie uszkodzenia są następstwem wypadku w dniu 6 kwietnia 2010r., a tym zakresie na stronie powodowej spoczywał ciężar dowodu.

Pozwany udowodnił natomiast, że nie wszystkie uszkodzenia są następstwem zdarzenia z 6 kwietnia 2010r. Potwierdziły to opinie biegłych, w szczególności opinia Stowarzyszenia Rzecznawców Samochodowych w W..

Sąd, ustalając wysokość odszkodowania - koszty naprawy samochodu- wziął pod uwagę kwotę netto wskazaną w opinii Stowarzyszenia plus podatek VAT w stawce 22%. Kwota brutto, konieczna do przywrócenia stanu sprzed wypadku przedmiotowego samochodu, wynosi 49 665,10zł.

Powódka nie jest przedsiębiorcą. Pozwany tego nie wykazał, a w tym zakresie na nim spoczywał ciężar dowodu. Samochód nabyła na własne potrzeby, nie do prowadzenia działalności gospodarczej.

Odszkodowanie przysługujące na podstawie umowy ubezpieczenia AC, obejmuje kwotę podatku od towarów i usług (VAT) w zakresie, w jakim poszkodowany nie może obniżyć podatku od niego należnego o kwotę podatku naliczonego.

Wprawdzie w warunkach ubezpieczenia zapisano zobowiązanie do przedłożenia faktur VAT, ale pozwany w toku likwidacji szkody ich nie żądał, a wprost rzeczoznawca naliczył szkodę podając należny VAT w stawce 22%. Pozwany nie wypłacił odszkodowania nawet w części, tak by zapewnić powódce środki na naprawę. Samochód został sprzedany z uwzględnieniem jego stanu technicznego i nie można pozbawić powódki możliwości uzyskania pełni odszkodowania (z VAT), skoro takich faktur nie może przedstawić. Nie była zobligowana do dokonania naprawy.

Postanowienia owu, które uzależniają wypłatę pełnego odszkodowania (z podatkiem VAT) od udokumentowania naprawy pojazdu fakturami stanowią klauzule niedozwolone. Z chwilą wyrządzenia i zgłoszenia szkody na ubezpieczycielu spoczywa obowiązek jej naprawienia. Obowiązek ten jest niezależny od tego czy poszkodowany

dokonał naprawy, czy też nie. Decyzja poszkodowanego o dokonaniu naprawy bądź jej zaniechaniu nie ma wpływu na wysokość doznanego uszczerbku majątkowego.

Towarzystwo ubezpieczeniowe jest obowiązane do wypłaty odszkodowania z uwzględnieniem podatku VAT, także w przypadku oszacowania szkody metodą kosztorysową.

Termin wymagalności roszczenia określa art. 817 § 1 kc, zgodnie z którym pozwany winien wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni od daty zgłoszenia szkody. Tak też stanowi § 23 OWU. Powódka szkodę zgłosiła 6 kwietnia 2010r., zatem pozwany pozostaje w zwłoce od 7 maja 2010r.

Rozstrzygnięcie o stosunkowym rozdzieleniu kosztów procesu uzasadnia przepis art. 100 zd.1 k.p.c.

Powódka uzyskała 29% z żądanej kwoty, przegrała proces w 71%. Poniosła koszty opłaty pozwu 8 569zł (dowód wpłaty k. 14), wynagrodzenia pełnomocnika 3 600zł, opłaty od pełnomocnictwa 17zł, koszty dojazdu pełnomocnika 651,93zł, łącznie 12 837,93zł. Pozwany poniósł koszty wynagrodzenia pełnomocnika 3 600zł, opłatę od pełnomocnictwa 17zł, uiścił zaliczki na opinie biegłych sądowych i instytutu: 2000zł, 2000zł, 1 767,44zł i 3 363,04zł, łącznie poniósł koszty w kwocie 12 747,48zł. Całość kosztów procesu wynosi 25 585,41zł. Powódkę obciąża 71% tych kosztów, tj. 18 165,64zł. Biorąc pod uwagę wynik procesu i koszty poniesione przez powódkę winna ona zwrócić z poniesionych kosztów pozwanemu kwotę 5 327,71zł (18 165,64zł – 12 837,93zł).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.